

**Удосконалення механізмів оподаткування
суб'єктів господарювання, що здійснюють
діяльність на території проведення АТО**

Гетманцев Данило
Почесний президент
юридичної компанії JURIMEX
Експерт TaxLink

Удосконалення механізмів оподаткування суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення АТО

1

- Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

2

- Сплата ЄСВ у зоні проведення АТО

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Два режими оподаткування в зоні АТО:

- 1) для платників, які ведуть діяльність в населених пунктах:
 - ✓ на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (тобто непідконтрольні території);
 - ✓ які розташовані лінії зіткнення (тобто території, які підконтрольні Україні, але на території яких ведуться бойові дії).

- 2) для платників, які знаходяться на іншій території зони проведення АТО.

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Зона проведення АТО:

1. Територією проведення АТО у свою чергу є територія України, на якій розташовані населені пункти, визначені у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку.
 - ✓ від 30.10.2014 року до 05.11.2014 року – такий перелік був затверджений розпорядження КМУ від 30 жовтня 2014 р. № 1053-р м;
 - ✓ з 02.12.2015 року – такий перелік був затверджений розпорядження КМУ від 2 грудня 2015 р. № 1275-р.
2. Оподаткування усіх інших платників у зоні АТО, фактично, здійснюється в загальному порядку.

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Населені пункти, які знаходяться на територіях де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження або на лінії зіткнення:

- ✓ перелік вищезазначених населених пунктів затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 1085-р.
- ✓ особливості оподаткування платників, які знаходяться на зазначених вище територіях визначений пунктом 38 підрозділу 10 розділу XX ПК України.

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Особливості оподаткування в населених пунктах, які знаходяться на непідконтрольних територіях або на лінії зіткнення:

- 1) щодо таких платників зупиняється нарахування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені за несвоєчасне погашення визначених станом на 14 квітня 2014 року грошових зобов'язань;
- 2) щодо таких припиняється застосування норм ПК України, які регулюють порядок:
 - ✓ складання податкової вимоги;
 - ✓ відкликання податкової вимоги;
 - ✓ стягнення податкового боргу контролюючим органом;
 - ✓ передання майна платника у податкову заставу;
 - ✓ призначення податкового керуючого;
 - ✓ накладання на майно платника адміністративного арешту;
 - ✓ відстрочення (розстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу);
 - ✓ списання безнадійного податкового боргу.

Проблема: виникає питання, чи призупинення їх дії вищезазначених статей ПК України означає призупинення строків для визнання такого боргу безнадійним?

Вирішення проблеми: чітко прописати, що на час призупинення дії статей 87-101 ПК України також призупиняються дія строків, встановлених ПК України щодо визнання податкового боргу безнадійним.

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Особливості оподаткування в населених пунктів, які знаходяться на непідконтрольних територіях або на лінії зіткнення:

4) платники, нерухомість або земельна ділянка яких знаходиться на непідконтрольній території або лінії зіткнення, не сплачують податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та земельний податок (з 14.04.2014).

Проблема: вищезазначена пільга не передбачена для платників, нерухомість та/або земельна ділянка яких знаходиться на іншій території зони проведення АТО, але які вони з об'єктивних причин не можуть використовувати в господарській діяльності. Наприклад, господарські приміщення використовуються ЗСУ; на земельних ділянках знаходяться фортифікаційні споруди, або такі земельні ділянки є заміновані, тощо.

Вирішення проблеми: передбачити, що нерухомість та земельні ділянки, які знаходяться у зоні проведення АТО (крім підконтрольних територій та ліній зіткнення) не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та земельного податку, якщо такі об'єкти не можуть використовуватися за функціональним призначенням у зв'язку з проведенням антитерористичної операції.

Адміністрування та сплата податків та зборів у зоні проведення АТО

Порядок подання податкової декларації на непідконтрольних територіях на лінії зіткнення:

1) Податкове законодавство *не містить положень*, які б дозволяли особам, що знаходяться на вищезазначених територіях, *не подавати податкову декларацію* або *подавати в інші*, ніж встановлені пунктом 49.18 статті 49 ПК України *строки*.

2) Проте, такі платники можуть у відповідності до пункту 102.6 статті 102 ПК України подати до контролюючого органу, у якому вони перебувають на обліку:

- ✓ *заяву про продовження граничних строків подання податкової звітності* у зв'язку із неможливістю подання такої звітності внаслідок дії обставин непереборної сили;
- ✓ *сертифікат Торгово-промислової палати України*.

Після подання заяви контролюючий орган протягом *20 календарних днів (60 календарних днів* – у разі продовження строку) приймає відповідне рішення та надсилає або вручає його платнику. У разі прийняття контролюючим органом позитивного рішення до платника податків *не застосовуються штрафні санкції* за несвоєчасне подання податкової декларації.

Проблема: зазначений вище механізм з об'єктивних причин не завжди може бути виконаний суб'єктами господарювання, які знаходяться у зоні проведення АТО.

Вирішення проблеми: передбачити в ПК, що для відтермінування строків подання декларації достатньо факту подання відповідної заяви платниками, які знаходяться у населених пунктах, що не підконтрольні Україні або знаходяться на лінії зіткнення.

Сплата ЄСВ у зоні проведення АТО

Трактування органами ДФС положень пункту 9⁴ розділу VIII Закону про ЄСВ:

1) Зазначене вище звільнення поширюється **виключно на платників ЄСВ, які не здійснюють господарську діяльність.**

Суди у таких випадках суди все ж таки приймають рішення на користь платників ЄСВ (зокрема така позиція знайшла своє відображення в ухвалах Вищого адміністративного суду України від 28.01.2016 року у справі № 805/1181/15-а, від 12.12.2016 року у справі № 805/2563/16-а).

2) Підставою для вищезазначеного звільнення є заява платника ЄСВ, яка подається ним до податкового органу за основним місцем обліку або за місцем його тимчасового проживання, а також **сертифікат Торгово-промислової палати України** («ЗІР» (категорія 301.04.02))

NB! В Законі про ЄСВ відсутня вимога про наявність сертифікат ТПП України

Суди у таких випадках зазвичай приймають рішення на користь платників. Зокрема в ухвалі Донецького апеляційного адміністративного суду від 13.06.2017 у справі № 805/163/17-а був зроблений такий висновок:

[Судова колегія не приймає доводи апелянта, що позивач не є звільненим від сплати ЄСВ у зв'язку із відсутністю у позивача сертифікату про засвідчення форс-мажорних обставин, оскільки приписами п. 9⁴ розділу VIII "Прикінцевих та перехідних положень" Закону № 2464 не вимагається надання будь-якого сертифікату про засвідчення форс-мажорних обставин для звільнення платника від сплати ЄСВ - необхідним є подання до органу фіскальної служби лише заяви, складеної в довільній формі. Підтвердженням існування підстав для звільнення платника від сплати ЄСВ відповідно до зазначеного пункту є виключно знаходження платника на обліку в органах фіскальної служби, що розташовані на території населених пунктів, визначених відповідним переліком, де проходить АТО, та подання таким платником відповідної заяви до органу фіскальної служби.]

Сплата ЄСВ у зоні проведення АТО

Питання щодо застосування пункту 9⁴ розділу VIII Закону про ЄСВ:

Виникає питання наскільки є виправданим звільненням від сплати ЄСВ усіх платників, які перебувають на обліку в контролюючому органі, що знаходиться в зоні проведення АТО, оскільки є ряд підприємств, які успішно здійснюють свою діяльність у цій зоні?

Вирішення проблеми: У законі ЄСВ передбачити, що пільга за пунктом 9⁴ розділу VIII Закону про ЄСВ може застосовуватися:

- ✓ для платників, які знаходяться на непідконтрольній території або на лінії зіткнення – за заявою;
- ✓ для інших платників, які знаходяться у зоні проведення АТО – лише у випадку наявності обставин не переборної сили.

Дякуємо за увагу

Юридична компанія JURIMEX

вул. Велика Васильківська, 9/2, оф.67, м. Київ, 01004, Україна

тел./ф: +38 044 500 79 71

E-mail: reception@jurimex.com.ua

Сайт: www.jurimex.com.ua,

блог: jurblog.com.ua